

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena și Guzun Ion

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lisnic Elena, și de către reprezentantul părții vătămate „Capital Imobiliar” SRL, Agachi Ivan, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui

Guzun Grigore xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare:

Prima instanță: 04.08.2017 – 06.08.2018;

Instanța de apel: 05.09.2018 – 17.11.2020;

Instanța de recurs: 04.02.2021 – 12.10.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 06 august 2018, Guzun Grigore a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, din motiv că *nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.*

2. Potrivit rechizitoriului Guzun Grigore a fost învinuit în aceea, că la 16 februarie 2017, acționând împreună cu o altă persoană, director comercial al „Eximangro” SRL, cu scopul de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, folosindu-se de faptul că deținând funcția de administrator al „Eximangro” SRL, fiind în drept să încheie contracte cu alte firme, să gestioneze mijloacele bănești aflate pe conturile întreprinderii, fapt care creează încredere în el, neavând scopul de a executa obligațiunile contractuale, sub pretextul livrării semințelor de floarea-soarelui, a încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 16/02n din 16 februarie 2017, prin care s-a obligat să furnizeze „Capital Imobiliar” SRL, adresa juridică xxxxx, semințe de floarea-soarelui în cantitate der 150 tone, pentru ce prin ordinul de plată nr. 1 din 17 februarie 2017, de la „Capital Imobiliar” SRL a fost transferată pe contul „Eximangro” SRL, suma de 645 000 lei, pe care, Guzun Grigore, în calitate

de administrator al „Eximangro” SRL, a ridicat-o de pe contul întreprinderii și a folosit-o în scopurile personale.

Astfel, acțiunile inculpatului Guzun Grigore au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită de două persoane, în proporții deosebit de mari.*

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Guzun Grigore să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 12 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activitate de întreprinzător, pe un termen de 5 ani. Potrivit art. 84 alin. (4), 87 Cod penal, lui Guzun Grigore să-i fie adăugat la pedeapsa stabilită prin sentință, pedeapsa aplicată prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 19 decembrie 2017, și să-i fie stabilită pedeapsa definitivă de 12 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activitate de întreprinzător pe un termen de 5 ani și amendă în mărime de 150 unități convenționale, echivalentul a 3 000 lei, care urmează a fi executată separat. Acțiunea civilă înaintată de reprezentantul părții vătămate Agachi Ivan, să fie admisă integral.

În motivarea apelului a invocat, că la materialele cauzei penale, au fost prezentate și examinate suficiente probe care demonstrează vinovăția inculpatului Guzun Grigore în săvârșirea infracțiunii incriminate, și anume: declarațiile reprezentantului părții vătămate Agachi Ivan, declarațiile martorilor Buzurnii Maxim și Gudimov Serghei, precum și alte probe administrate în cadrul urmăririi penale și examinate în cadrul cercetării judecătorești.

Astfel, a indicat că în speță probele acuzării demonstrează faptul că anume inculpatul Guzun Grigore, în calitate de fondator și administrator al „Eximangro” SRL (f.d.22, vol.I), având obligații conform legii să administreze procedurile juridice legate de realizarea obiectului de activitate al societății comerciale; să gestioneze bunurile societății comerciale și să verifice stocurile firmei; să țină și să verifice registrele solicitate de autoritățile competente conform legislației contabile; să realizeze bilanțul firmei, precum și contul de beneficii și pierderi al societății; să asigure achitarea dividendelor și repartizarea beneficiilor în conformitate cu legislația în vigoare, în complicitate cu o altă persoană, care a activat în calitate de subaltern al inculpatului, director comercial al „Eximangro” SRL, urmărind scopul cupidant de însușire a bunurilor altei persoane, și anume banii în sumă de 645 000 lei, care îi aparține „Capital Imobiliar” SRL, având situația extrem neprielnică a întreprinderii (dezorganizarea ordinii de evidență contabilă, datorii debitoriale, neachitarea salariilor angajaților, sechestrarea recoltei pentru datorii debitoriale etc.), care demonstrează imposibilitatea, alături de nedorința de a-și executa

angajamentele, având minimum necesar de încredere din partea părții vătămate, a dezinformat-o conștient pe partea vătămată că dispune de bunuri de care victima are nevoie, a ascuns faptele și circumstanțele care trebuiau fi comunicate în cazul săvârșirii cu bună-credință și conform legii a tranzacției (înșelăciune pasivă), că nu dispune de semințe de floarea-soarelui și depozitul de la Sadovoe, mun. Bălți nu îi aparține, iar partea vătămată fiind convinsă că banii i-au fost ridicați cu respectarea obligațiilor asumate de către inculpat și cealaltă persoană, la 16 februarie 2017, a încheiat contractul nr. 16/02 de vânzare-cumpărare în privința semințelor de floarea-soarelui, roada anului 2016, termenul contractual fiind de 10 zile.

În acest context, a menționat acuzarea că pentru a economisi banii și timpul, victima s-a lăsat convinsă de faptul că anume „Eximangro” SRL îi va soluționa rapid și calitativ problema de livrare a semințelor de floarea-soarelui, întrucât între părți exista un raport contractual, mijlocul care a fost utilizat pentru sustragerea banilor în sumă de 645 000 lei.

De asemenea, a invocat că prin ordinul de plată nr. 1 din 17 februarie 2017 (f.d.21, vol.I), potrivit căruia destinația plății fiind „pentru floarea-soarelui conform contractului nr. 16/02 din 16 februarie 2017”, inculpatul Guzun Grigore a ridicat suma de bani de la bancă, și a folosit-o în scopuri personale, acesta neavând intenția să-și onoreze obligațiile.

În aceeași zi, la 17 februarie 2017, inculpatul Guzun Grigore a încheiat două contracte de împrumut (f.d.69-71, vol.I), cu persoanele fizice Balan Alexandru, în sumă de 250 000 lei și fratele său, Guzun Adrian în sumă de 150 000 lei, a căror obiect fiind acordarea împrumutului de către „Eximangro” SRL a banilor pe un termen scurt pentru rezolvarea temporară a necesarului de lichidități cu restituirea împrumutului în maxim de 365 de zile, iar din declarațiile inculpatului, suma de 645 000 lei primită de la „Capital Imobiliar” SRL, i-a transmis-o fratelui său, Guzun Adrian.

Prin urmare, a precizat acuzarea că în speță s-a stabilit cu certitudine faptul că acțiunile inculpatului Guzun Grigore întrunesc elementele componente ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

În opinia acuzării, poziția inculpatului Guzun Grigore potrivit căreia susține că nu a săvârșit infracțiunea incriminată, nu s-a confirmat, precizând că aceasta se combate prin materialele cauzei penale, cu declarațiile date de către martori și partea vătămată.

Totodată, a mai indicat acuzarea că prima instanță în sentință a constatat că inculpatul, fiind în funcție de administrator al „Eximangro” SRL, a cunoscut că pe contul bancar al „Eximangro” SRL au parvenit mijloace bănești în sumă de 645 000 lei, de la „Capital Imobiliar” SRL, pentru procurarea semințelor de floarea-soarelui, însă acesta a intrat în posesia mijloacelor bănești și le-a dobândit prin faptul că le-a ridicat de pe contul întreprinderii.

De asemenea, a mai constatat și faptul că întreprinderea „Eximangro” SRL, în anul 2017 a avut datorii față de agenți economici, iar

floarea-soarelui recoltată, a fost sechestrată. Mai mult, a precizat acuzarea că prima instanță concluzionând asupra vinovăției inculpatului Guzun Grigore în săvârșirea infracțiunii incriminate, care a fost integral demonstrată prin probele pertinente și concudente prezentate și cercetate în cadrul ședințelor de judecată, a dispus achitarea inculpatului din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, astfel că sentința conține o motivare contradictorie.

În acest sens, a indicat acuzarea că prima instanță deși a reținut că partea vătămată a transferat pe contul întreprinderii „Eximangro” SRL suma de 645 000 lei, ulterior a reținut că de către Guzun Grigore a fost ridicată suma de 654 000 lei, circumstanță care nu a fost corectată potrivit art. 249 Cod de procedură penală.

4. Reprezentantul părții vătămate „Capital Imobiliar” SRL, Agachi Ivan, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Guzun Grigore să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, cu admiterea acțiunii civile înaintată.

În motivarea apelului a invocat, că în cadrul ședințelor de judecată, au fost cercetate suficiente probe care demonstrează vinovăția lui Guzun Grigore în aceea că fiind administrator al „Eximangro” SRL, la 16 februarie 2017 împreună cu Guzun Adrian, director comercial al „Eximangro” SRL, prin înșelăciune și abuz de încredere, neavând scopul de a executa obligațiunile contractuale stipulate în contractul de vânzare-cumpărare nr. 16/02 din 16 februarie 2017, care a fost încheiat între „Eximangro” SRL, în persoana lui Guzun Grigore, însă semnat de către fratele ultimului, Guzun Adrian, cu „Capital Imobiliar” SRL, în persoana lui Agachi Ivan, prin care primul s-a obligat să furnizeze „Capital Imobiliar” SRL 150 tone de semințe de floarea-soarelui, astfel că prin ordinul de plată nr. 1 din 17 februarie 2017, de către „Capital Imobiliar” SRL a fost transferată pe contul „Eximangro” SRL, suma de 645 000 lei, pe care Guzun Grigore a ridicat-o de pe contul întreprinderii și a însușit-o, folosind banii în scopuri personale.

În acest sens, a precizat partea vătămată, că prin infracțiunea săvârșită i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 645 000 lei, care până în prezent nu i-a fost compensat.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 noiembrie 2020, au fost admise apelurile declarate, din alte motive decât cele invocate, casată sentința primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care potrivit art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, Guzun Grigore a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, din motiv că *fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii*.

Conform art. 397 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel nu s-a expus asupra acțiunii civile.

5.1. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a indicat că la examinarea cauzei prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 93-101, 26-27 Cod de procedură penală, apreciind probele prin prisma pertinentei, concludenței, coroborării lor, astfel corect stabilind starea de fapt în privința lui Guzun Grigore, însă eronat a reținut temeiul de achitare a inculpatului, și anume că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Prin urmare, instanța de apel a menționat, că sentința de achitare, în cazul în care nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, se adoptă atunci când faptele incriminate inculpatului nu au avut loc ori când consecințele indicate în învinuire s-au produs în urma acțiunilor persoanei căreia i s-a pricinuit dauna sau indiferent de voința cuiva, de exemplu, cazul fortuit (fapta săvârșită fără vinovăție).

Instanța de apel a precizat că la caz, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, deoarece în partea descriptivă a sentinței, prima instanță a motivat soluția de achitare prin prisma altui temei de achitare decât cel indicat în dispozitivul hotărârii, și în mod pripit a conchis că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În acest context, a reținut instanța de apel că potrivit rechizitoriului, Guzun Grigore a fost învinuit în aceea că, la 16 februarie 2017, acționând împreună cu Guzun Adrian, director comercial al „Eximangro” SRL, cu scopul îndreptat spre dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, folosindu-se de faptul că deținând funcția de administrator al „Eximangro” SRL, este în drept să încheie contracte cu alte firme, să gestioneze mijloacele bănești aflate pe conturile întreprinderii, fapt care creează încredere în el, neavând scopul de a executa obligațiunile contractuale, sub pretextul livrării semințelor de floarea-soarelui, a încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 16/02n din 16 februarie 2017, prin care s-a obligat să furnizeze „Capital Imobiliar” SRL, adresa juridică xxxxx, 150 tone de semințe de floarea-soarelui, pentru ce prin ordinul de plată nr. 1 din 17 februarie 2017, de către „Capital Imobiliar” SRL a fost transferată pe contul „Eximangro” SRL, suma de 645 000 lei, pe care Guzun Grigore în calitate de administrator al „Eximangro” SRL, a ridicat-o de pe contul întreprinderii și a folosit-o în scopuri personale.

Astfel, acțiunile inculpatului Guzun Grigore au fost încadrate de către organul de urmărire penală, în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită de două persoane, în proporții deosebit de mari.

Instanța de apel a reținut probatoriul administrat la materialele cauzei penale, și anume: declarațiile inculpatului Guzun Grigore, declarațiile părții vătămate Agachi Ivan, declarațiile martorului Iovu Maria, declarațiile martorului Gudimov Serghei, declarațiile martorului Buzurnîi Maxim, declarațiile martorului Gherasim Nicolae, precum și plângerea depusă de Agachi Ivan din 20 martie 2017 (f.d.10, 17, vol.I); contractul de vânzare-

cumpărare din 16 februarie 2017, semnat de către Guzun Andrian și Agachi Ivan (f.d.20-21, vol.I); informația despre persoane juridice (f.d.22-23, vol.I); extras din Registrul de Stat al persoanelor juridice (f.d.24, vol.I); certificat de înregistrare „Capital Imobiliar” SRL (f.d.25, vol.I); ordinul de plată, prin care „Capital Imobiliar” SRL a transferat în contul SRL „Selmax și K” suma de 591 300 lei (f.d.26-27, vol.I); contractul de vânzare-cumpărare nr. 21/02 din 21 februarie 2017 semnat de către Agachi Ivan și Buzurnîi Maxim (f.d.28, vol.I); ordinele de eliberare a numeralului și delegațiile privind retragerea de numerar din 17 februarie 2017 și 20 februarie 2017, prin care se atestă că banca i-a eliberat lui Guzun Grigore mai multe sume de bani (f.d.63-66, vol.I).

Consideră instanța de apel, că există dubii rezonabile cu privire la faptul că acțiunile inculpatului Guzun Grigore întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, acțiuni care i-au fost incriminate lui Guzun Grigore de către organul de urmărire penală.

De asemenea, instanța de apel a conchis că în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, corect apreciind probele administrate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, însă în mod eronat a reținut temeiul de achitare a inculpatului Guzun Grigore, și anume – din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, or, în speță s-a constatat temeiul de achitare prevăzut la art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală – fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel a menționat că chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

Cu referire la obiectul juridic special al infracțiunii de escrocherie, instanța de apel a indicat că acesta reprezintă relațiile sociale cu caracter patrimonial, nașterea și dezvoltarea cărora trebuie să se bazeze pe buna-credință și încrederea între subiecții afacerilor, fie persoane fizice, fie juridice; buna-credință și încrederea subiecților raporturilor juridice patrimoniale se prezumă, iar în anumite cazuri este și protejată prin legea penală.

Latura obiectivă a escrocheriei se exprimă prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune. Astfel, prin dobândirea ilicită a bunurilor legiuitorul prezumă un act opus celui licit, efectuat cu rea-credință, prin care făptuitorul obține transmiterea voită în proprietate, posesiune, detenție a bunului mobil sau imobil, a altor valori străine sau dreptul asupra acestora. Înșelăciunea întrunește în sine variate metode, procedee și tehnici de operare ale făptuitorului - denaturarea informațiilor despre sine sau prin ascunderea unor informații a căror anunțare era obligatorie. Datele false se pot

referi atât la persoana făptuitorului sau a altor persoane, cât și la unele obiecte, fenomene.

În ceea ce privește latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie, aceasta se manifestă prin vinovăție sub formă de intenție directă. Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a le sustrage și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat, având scopul special de cupiditate.

Prin urmare, instanța de apel a reținut, că Guzun Grigore este fondatorul și administratorul întreprinderii „Eximangro” SRL, potrivit extrasului din registrul de stat al persoanelor juridice (f.d.119, vol.I), precum și faptul că inculpatul a intrat în posesia banilor, pe care i-a ridicat legal de pe contul întreprinderii, adică banii fiind dobândiți prin acțiuni licite, neinterzise de lege.

În cadrul examinării cauzei penale, deși partea vătămată a menționat, că a transferat mijloace bănești în sumă de 645 000 lei pe contul întreprinderii „Eximangro” SRL în urma înțelegerii care a avut-o cu Guzun Adrian, cu care a încheiat contractul de vânzare-cumpărare, prin care Guzun Adrian s-a obligat să furnizeze „Capital Imobiliar” SRL, 150 tone de floarea-soarelui, totuși s-a constatat că partea vătămată a transferat pe contul „Eximangro” SRL mijloace bănești în sumă de 654 000 lei, care au fost ridicate de către Guzun Grigore.

Totodată, instanța de apel a stabilit că banii au fost ridicați de către Guzun Grigore, însă obligațiunile contractuale nu au fost executate de către persoana care s-a ocupat și s-a obligat să livreze semințe de floarea-soarelui pentru partea vătămată Agachi Ion, astfel precizând că în sensul legii penale, pentru escrocherie este caracteristică trecerea ilegală a averii proprietarului din posesia acestuia în posesia vinovatului, însă în cazul dat banii au fost ridicați în mod licit de către inculpat, or, partea vătămată a transferat banii pe contul întreprinderii, care au fost ridicați de Guzun Grigore și transmiși lui Guzun Adrian, însă marfa promisă de ultimul nu i-a fost livrată părții vătămate.

Instanța de apel a precizat că prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane se înțelege transmiterea benevolă infractorului de către victimă a bunurilor sau a dreptului asupra bunurilor sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere, or, astfel de acțiuni la momentul transmiterii banilor de către partea vătămată lui Guzun Grigore nu au avut loc.

Mai mult, instanța de apel a indicat că potrivit probatoriului anexat la materialele cauzei, se atestă că Guzun Grigore nu a încheiat un careva contract cu partea vătămată „Capital Imobiliar” SRL, astfel că nu a avut nici o obligațiune contractuală, or, Guzun Grigore nu i-a creat părții vătămate o încredere falsă, întrucât reprezentantul părții vătămate, Agachi Ivan a declarat că nu l-a văzut niciodată și nu a discutat telefonic sau în scris cu Guzun Grigore. Partea vătămată nu l-a contactat și nu i-a comunicat în scris sau verbal lui Guzun Grigore despre acțiunile lui Guzun Adrian, după cum prevede condițiile contractului de vânzare-cumpărare din 16 februarie 2017, semnat de către

Guzun Adrian și Agachi Ivan, unde în pct. 4) este stipulat, că *„În cazul când intervin evenimente neprevăzute, Cumpărătorul își rezervă dreptul de a anunța în scris sau telefonic vânzătorul...”*, circumstanțe care se demonstrează prin declarațiile martorilor și părții vătămate, or, la încheierea contractului Guzun Grigore nu a participat și negocierile nu au fost efectuate cu acesta, iar intermediarul Gudimov Serghei indică că de fiecare dată a discutat doar cu Guzun Adrian.

De asemenea, instanța de apel a reținut și declarațiile reprezentantului părții vătămate „Capital Imobiliar” SRL, Agachi Ivan, declarațiile martorului Gudimov Serghei, declarațiile martorului Buzurnîi Maxim, precum și declarațiile martorului Gherasim Nicolae date în cadrul ședinței instanței de apel care a confirmat, că Guzun Grigore și-a îndeplinit obligațiunile de serviciu și i-a transmis banii lui Guzun Adrian, în scopul de a continua afacerea întreprinderii privind achitarea pentru cereale.

Astfel, instanța de apel a conchis că la caz, fapta inculpatului Guzun Grigore nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, deoarece lipsește latura obiectivă, întrucât acesta nu a întreprins acțiuni de înșelăciune sau de abuz de încredere, și nu a însușit banii părții vătămate, precum și latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie, adică intenția directă de a sustrage banii, precum și faptul că nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat. Mai mult, nu s-a confirmat faptul că inculpatul cunoștea de condițiile pe care și-au asumat părțile contractante, or, martorii au confirmat că inculpatul nu a participat la negocieri.

Instanța de apel a reiterat, că totalitatea probelor administrate și cercetate de către instanța de apel, nu confirmă învinuirea înaintată inculpatului, întrucât lipsesc probe pertinente, concludente și utile, care să fie puse la baza unei sentințe de condamnare, din care motiv a conchis că inculpatul Guzun Grigore urmează a fi achitat de sub învinuirea înaintată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii. Or, învinuirea inculpatului se bazează pe presupuneri, iar probele acuzării, atestă că toate acțiunile ce formează latura obiectivă a escrocheriei, nu au fost săvârșite de către inculpat, întrucât acesta nu a negociat cu partea vătămată, nu a înșelat-o, și nu a primit și beneficiat de banii însușiți, or, pentru această infracțiune a mai fost trasă la răspundere o altă persoană, fapt ce se confirmă prin ordonanța din 31 iulie 2017 privind disjungerea cauzelor penale (f.d.138, vol.I), din cauza penală nr. 2017040639 a materialelor în privința învinuitului Guzun Adrian.

În speță, s-a constata cu certitudine că de fapt, inculpatul Guzun Grigore a ridicat de la bancă în numerar suma transferată pe contul „Eximangro” SRL de către partea vătămată Agachi Ivan, însă acesta i-a transmis-o lui Guzun Adrian. Prin urmare, nu s-a constatat faptul că inculpatul a folosit suma de bani extrasă de pe contul întreprinderii în scopuri personale, după cum se reține în învinuirea înaintată acestuia prin rechizitoriu, or, de această sumă de

bani a beneficiat o altă persoană. Faptul că inculpatului Guzun Grigore i se incriminează agravanta de săvârșirea infracțiunii prin participație, nu este suficient pentru a condamna o persoană, în contextul în care partea acuzării urma să demonstreze care acțiuni au fost săvârșite de către inculpatul Guzun Grigore cu privire la însușirea banilor părții vătămate, faptul că acesta a acționat în participație și că a dispus și a beneficiat de banii însușiți.

6. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului ordinar acuzarea indică, că instanța de apel a indicat în decizie doar câteva din probele acuzării, însă acestea nu au fost coroborate cu celelalte probe din dosar, care de asemenea nu au fost supuse aprecierii, astfel că concluziile instanței de apel un caracter general cu privire la cercetare și verificare a probelor.

Prin urmare, susține că instanța de apel, contrar prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, nu și-a argumentat poziția cu privire la respingerea probelor administrate de partea acuzării, și anume: plângerea depusă de Agachi Ivan din 20 martie 2017; plângerea depusă de Agachi Ivan din 20 martie 2017 (f.d.10, 17, vol.I); contractul de vânzare-cumpărare din 16 februarie 2017, semnat de către Guzun Andrian și Agachi Ivan (f.d.20-21, vol.I); informația despre persoane juridice (f.d.22-23, vol.I); extras din Registrul de Stat al persoanelor juridice (f.d.24, vol.I); certificat de înregistrare „Capital Imobiliar” SRL (f.d.25, vol.I); ordinul de plată, prin care „Capital Imobiliar” SRL a transferat în contul SRL „Selmax și K” suma de 591 300 lei (f.d.26-27, vol.I); contractul de vânzare-cumpărare nr. 21/02 din 21 februarie 2017 semnat de către Agachi Ivan și Buzurnîi Maxim (f.d.28, vol.I); ordinele de eliberare a numeralului și delegațiile privind retragerea de numerar din 17 februarie 2017 și 20 februarie 2017, prin care se atestă că banca i-a eliberat lui Guzun Grigore banii (f.d.63-66, vol.I); declarațiile părții vătămate Agachi Ion și declarațiile martorilor Buzurnîi Maxim, Iovu Maria și Gudim Serghei.

Astfel, invocă partea acuzării că deși instanța de apel a stabilit ca fiind legale acțiunile inculpatului Guzun Grigore cu privire la ridicarea banilor de pe contul bancar, iar referitor la livrarea semințelor de floarea-soarelui, că Guzun Grigore nu poartă răspundere, deoarece contractul de vânzare-cumpărare a fost încheiat între partea vătămată Agachi Ion și Guzun Adrian, totuși în acest sens lipsește un act care îi oferă dreptul lui Guzun Grigore să ridice această sumă, în contextul în care instanța de apel a menționat că potrivit obligațiilor contractuale stabilite între Agachi Ion și Guzun Adrian, inculpatul nu poartă răspundere pentru livrarea mărfii, fapt ce atestă că Guzun Grigore, nu avea dreptul nici să ridice banii.

De asemenea, precizează că instanța de apel nu s-a expus asupra contractelor de împrumut încheiate de către Guzun Grigore cu Guzun Adrian și Balan Alexandru.

În acest sens, conchide acuzarea că motivarea soluției instanței de apel, contrazice dispozitivul deciziei adoptate, instanța eronat interpretând probele administrate, danturând conținutul acestora.

7. Partea vătămată Agachi Ion, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului ordinar indică, că vinovăția lui Guzun Grigore în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, a fost demonstrată, prin probele prezentate de partea acuzării.

Astfel, susține că instanța de apel nu a luat în considerație faptul că prin ordinul de plată nr. 1 din 17 februarie 2017, destinația plății fiind „pentru floarea-soarelui conform contractului nr. 16/02 din 16 februarie 2017”, inculpatul Guzun Grigore a ridicat această sumă de bani, și a folosit-o la discreția sa, neavând intenția să-și onoreze angajamentele.

De asemenea, precizează că în aceeași zi, la 17 februarie 2017, inculpatul Guzun Grigore a încheiat două contracte de împrumut, în calitate de împrumutat, cu persoanele fizice Balan Alexandru în sumă de 250 000 lei și Guzun Adrian în sumă de 150 000 lei. Obiectul ambelor contracte a fost împrumutul mijloacelor bănești de la „Eximangro” SRL, pe un termen scurt pentru rezolvarea temporară a necesarului de lichidități cu restituirea împrumutului în maxim 365 zile. Din declarațiile inculpatului, banii în sumă de 645 000 lei primite de la „Capital Imobiliar” SRL, inculpatul a transmis-o fratelui său, Guzun Adrian.

Consideră partea vătămată, că declarațiile inculpatului contravin materialelor cauzei penale, precum și declarațiilor martorilor și ale părții vătămate date în cadrul primei instanțe și în instanța de apel.

Totodată, menționează partea vătămată că instanța de apel, a constatat că inculpatul Guzun Grigore, deținând funcția de administrator al „Eximangro” SRL, a cunoscut că pe contul bancar al „Eximangro” SRL au parvenit mijloace bănești în sumă de 645 000 lei de la „Capital Imobiliar” SRL, pentru procurarea semințelor de floarea-soarelui, și astfel a intrat în posesia banilor, dobândindu-i prin faptul că i-a ridicat de pe contul întreprinderii.

Prin urmare, invocând declarațiile martorilor Iovu Maria, Gudimov Serghei, Guzun Adrian, Buzurnîi Maxim și Gherasim Nicolae, conchide partea vătămată că probele administrate la materialele cauzei penale confirmă integral învinuirea înaintată inculpatului Guzun Grigore, în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

Mai mult, precizează că instanța de apel nu a luat în considerație faptul că inculpatul Guzun Grigore, anterior a fost judecat și potrivit sentinței

Judecătoria Telenesti din 19 decembrie 2017, a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 196 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 150 unități convenționale, echivalentul a 3 000 lei, cu privarea de dreptul de a desfășura activitate de întreprinzător pe un termen de 4 ani.

8. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din considerentele ce succed.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererilor de recurs declarate în speță, acestea se bazează pe temeiul pentru recurs prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recursuri și temeiului de casare nominalizat, Colegiul penal lărgit constată că criticile aduse de către titularii cererilor de recurs, parțial și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată.

În acest context instanța de recurs menționează, că conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corecte au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit notează, că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în ordine de apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, întrucât decizia contestată nu conține motive clare pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Așadar, în primul rând, instanța de recurs ține să menționeze că, reieșind din analiza textuală a rechizitoriului, în care a fost descrisă următoarea situație de fapt: *„Guzun Grigore, la 16 februarie 2017, acționând împreună cu o altă persoană, director comercial al „Eximangro” SRL, cu scopul de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, **prin înșelăciune și abuz de încredere**, folosindu-se de faptul că deținând funcția de administrator al „Eximangro” SRL, fiind în drept să încheie contracte cu alte firme, să gestioneze mijloacele bănești aflate pe conturile întreprinderii, fapt care creează încredere în el, neavând scopul de a executa obligațiunile contractuale, sub pretextul livrării semințelor de floarea-soarelui, a încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 16/02n din 16 februarie 2017, prin care s-a obligat să furnizeze „Capital Imobiliar” SRL, adresa juridică mun. Bălți, str. Pușkin nr. 44, semințe de floarea-soarelui în cantitate der 150 tone, pentru ce prin ordinul de plată nr. 1 din 17 februarie 2017, de la „Capital Imobiliar” SRL a fost transferată pe contul „Eximangro” SRL, suma de 645 000 lei, pe care, Guzun Grigore, în calitate de administrator al „Eximangro” SRL, a ridicat-o de pe contul întreprinderii și a folosit-o în scopurile personale”, se constată că inculpatului Guzun Grigore i se incriminează săvârșirea infracțiunii de escrocherie – „prin înșelăciune” și „abuz de încredere”, însă din acțiunile descrise în actul de învinuire, nu rezultă o delimitare concretă a acestora.*

Aspectele evidențiate mai sus prezintă importanță deosebită, deoarece rolul lor este acela de a determina în final încadrarea juridică a faptei imputabilă inculpatului, atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecării acestui dosar, determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia.

În jurisprudența sa constantă Curtea Europeană a Drepturilor Omului reamintește cu fiecare ocazie posibilă că echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia. Vorbind despre importanța încadrării juridice a unei fapte, Colegiul penal face trimitere la dispozițiile art. 6 § 3 lit. a) din Convenție, care exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării „acuzăției” aduse persoanei deferite judecării.

Principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecării în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu.

În sensul art. 296 Cod de procedură penală, rechizitoriul este actul de sesizare al instanței de judecată, care este compus din două părți: expunerea și dispozitivul. Expunerea cuprinde informații despre fapta și persoana în privința căreia s-a efectuat urmărirea penală, analiza probelor care confirmă fapta și vinovăția învinuitului, argumentele invocate de învinuit în apărarea sa și rezultatele verificării acestor argumente, circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea învinuitului, precum și temeiurile pentru liberarea de răspundere penală conform prevederilor art. 53 din Codul penal dacă se constată asemenea temeiuri. Dispozitivul cuprinde date cu privire la persoana învinuitului și formularea învinuirii care i se incriminează cu încadrarea juridică a acțiunilor lui și mențiunea despre trimiterea dosarului în instanța judecătorească competentă.

Articolul 6 § 3 lit. a) din Convenția Europeană îi recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat cu privire la încadrarea juridică a faptelor, dar și cu privire la cauza acuzației, adică privitor la expunerea detaliată a faptelor materiale pentru care este acuzat și pe care se bazează acuzația (cauza Pelissier și Sassi contra Franței nr. 2544/94 pct. 52-54, CEDO 1999-II). Sfera de aplicare a acestei dispoziții trebuie apreciată, în special, în lumina celui mai general drept la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 din Convenție.

În materia penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unei persoane constituie o condiție esențială a echității procedurii. Dreptul de a fi informat cu privire la natura și cauza acuzației trebuie analizat în lumina dreptului inculpatului de a-și pregăti o apărare eficientă pentru a răspunde coerent, prompt și adecvat acuzației înaintate.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit menționează că potrivit sentinței primei instanțe, Guzun Grigore a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, *din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.*

Fiind investită cu judecarea apelurilor depuse de procuror și partea vătămată, instanța de apel a admis apelurile, din alte motive decât cele declarate, cu casarea sentinței primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Guzun Grigore a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, *din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.*

Totodată, instanța de recurs reține prevederile art. 390 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit cărora sentința de achitare se adoptă dacă: 1) nu s-a constatat existența faptei infracțiunii; 2) fapta nu a fost săvârșită de inculpat; 3) fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii; 4) fapta nu este prevăzută de legea penală; 5) există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei.

În acest context, Colegiul penal lărgit remarcă faptul că deși instanța de apel a constatat că în sentința primei instanțe, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, deoarece în partea descriptivă prima instanță a motivat soluția de achitare prin prisma altui temei de achitare decât cel indicat în dispozitivul hotărârii – *din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii*, corespunzător aceeași instanță de apel, dispunând casarea sentinței și achitarea inculpatului Guzun Grigore dintr-un alt temei, a indicat în descriptiv motive de achitare, care sunt contradictorii temeiului indicat în dispozitivul deciziei, și anume – *că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii*.

Astfel, casând sentința și pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului prevăzut pentru prima instanță, pe de o parte instanța de apel stabilind că „.....probele prezentate de partea acuzării, indică că toate acțiunile ce formează latura obiectivă a escrocheriei nu au fost săvârșite de către inculpat, nu el a negociat cu partea vătămată, nu el a înșelat-o și nu el a primit și beneficiat de banii însușiți”, totodată în mod divergent mai constată că „.....probele acuzării nu confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate, din care motiv rezultă că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal”, și prin urmare dispunând în partea dispozitivă achitarea inculpatului Guzun Grigore, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Aspectele descrise mai sus denotă faptul, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, în prezenta speță și-a găsit parțial confirmare temeiul pentru recurs invocat de recurenți, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea remiterii cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate, având obligația să înlătore erorile menționate și cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lisnic Elena, și de către reprezentantul părții vătămate „Capital Imobiliar” SRL, Agachi Ivan, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui **Guzun Grigore xxxxx** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **06 decembrie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Guzun Ion